

Salvador Giner vol presidir l'Institut d'Estudis Catalans durant quatre anys més. Se li oposa una candidatura encapçalada pel filòleg Ricard Torrents, que vol un Institut no tan presidencialista i més dedicat a la recerca científica. Les eleccions, el 2 de juny.

Continuïtat o revolució

Consolidació contra renovació. I, com a rept, com a objectiu compartit, com a anhel comú, la recerca científica.

Dues candidatures, la continuista (Salvador Giner) i la renovadora (Ricard Torrents), opten a dirigir l'Institut d'Estudis Catalans durant els quatre anys vinents. I totes dues han coincidit a col·locar un científic a la llista, com a vice-president primer. La de Giner, el biòleg Joandomènec Ros; i la de Torrents, el bioquímic Francesc González-Sastre.

Salvador Giner, el candidat que opta a la reelecció, promet que “farem que l'Institut recuperi el paper de centre d'alts estudis catalans” i, atès que durant aquests quatre anys no l'ha recuperat, com la promesa revela, el seu opositor, Ricard Torrents, juga més clarament la carta científica.

De totes maneres, tot i que la candidatura de Giner reconeix que l'Institut no fa el paper desitjat de centre d'alts estudis, es manifesten molt orgullosos de l'obra feta, fins i tot en el camp científic.

Durant els darrers quatre anys, l'Institut ha aconseguit, consideren, quatre fites fonamentals. La primera, un pressupost consolidat que ha permès de dotar la institució d'unes estructures i d'uns serveis “a l'altura de les necessitats que al segle XXI té una acadèmia de les ciències i les humanitats”. La segona, l'augment i la millora de la qualitat de les activitats científiques i acadèmiques en tots els camps del coneixement. La tercera, un reconeixement més gran per part de la ciutadania, de les administracions públiques i de la comunitat científica. I, finalment, l'expansió territorial i física, i la presència internacional de l'Institut.

Candidatura de renovació. Si la candidatura *renovadora* de l'equip Torrents –renovadora, perquè pensen modificar moltes coses– surt elegida, el IEC farà més ciència i potser reduirà el pressupost de les celebracions culturals, dels aniversaris, atesa la seva llista de prioritats. Durant la campanya electoral, Torrents ha criticat que l'Institut no hagi debatut la grip nova o la crisi econòmica i ha comentat que l'Institut no es pot convertir en una agència de celebracions.

Però, compte, no ens oblidem de la llengua! Cada candidatura compta amb un lingüista. La de Giner, Joan Solà; i la de Torrents, Joan Albert Argenter i Giralt, el mateix que, al *Diccionari de la llengua catalana* del IEC (1995) apareix amb el nom de Joan A. Argente i Giralt, en qualitat de membre numèric de la Secció Filològica.

La candidatura de Ricard Torrents és revolucionària. Vol girar l'Institut com un mitjà, donar-hi nous aires, una nova personalitat. Precisament, és una candidatura que neix, en primer lloc, de la voluntat de promoure noves formes de bon govern. El lema de la seva campanya apunta de ple al canvi estructural: “Per un govern de l'IEC eficient, pròxim i transversal”, ben diferent del de Salvador Giner, més genèric: “Un Institut per al segle XXI”.

Així, el canvi desitjat per la candidatura de Torrents és present a molts apartats del seu programa. Per exemple, quan adverteixen que la voluntat de projectar la institució envers la societat i envers el món acadèmic nacional i internacional no ha d'oblidar “que cal atendre d'antuvi una organització interna adequada i endreçada i un funcionament eficaç”.

La transversalitat del lema electoral remet a una concepció de l'organització i el funcionament del IEC que intensifiqui la relació entre les persones, entre els diversos col·lectius –seccions, societats filials, unitats de recerca, membres i treballadors–, a fi de garantir-ne la cohesió, i també a la programació i execució de projectes interdisciplinaris que impliquin la col·laboració científica entre les seccions.

Torrents i el seu equip volen fer del bon govern del IEC l'eix de la seva actuació, “responent així a les reflexions i els desigs expressats reiteradament pels membres”, diuen.

D'aquí es dedueix que creuen haver detectat un descontentament entre els membres de l'Institut sobre el govern dels darrers quatre anys, sense especificar, però, si van consultar tots els membres o només uns quants. Les eleccions del 2 de juny indicaran si els descontents són majoria o minoria, si són suficients per a girar la truita o no.

Més poder als òrgans. El bon govern vol dir un canvi del funcionament del òrgans, considera l'equip Torrents. En aquest sentit, ha elaborat una modificació en les atribucions dels òrgans i els càrrecs de l'Institut, de les funcions del president a les del ple i del consell permanent; de la feina de les seccions a l'activitat editorial.

Vol dir donar més poder als òrgans de govern. Consideren, es desprèn d'allò que diuen, que l'etapa Giner ha estat presidencialista en excés. L'apartat “El govern de l'IEC” comença amb una menció clarament antipresidencialista: “Cal retornar als òrgans de govern de l'IEC les seves competències i cal que aquests òrgans exerceixin responsablement les respectives funcions”.

Per a la candidatura de Torrents, el ple és l'òrgan màxim del IEC, perquè és, “sobretot”, un òrgan de presa de decisions, formulació de directrius i

control de la gestió. En conseqüència, “al ple han d’arribar propostes d’acord clares, explícites, fonamentades” i “el president ha de retre compte davant del ple del compliment d’acords”.

Canvi editorial. L’equip de Torrents creu que cal distingir entre servei de publicacions, coedicions, producció editorial i empresa editorial. Això implicarà tres punts: s’examinarà de bell nou la situació de publicacions i edicions, que és l’activitat de més volum del IEC i de més projecció social, no solament a la comunitat científica, sinó a la societat; s’estudiarà la creació d’un segell editorial amb el nom d’Edicions de l’Institut, que compregui tota l’activitat editorial i en potènci la diversitat; i es crearan col·leccions noves dirigides per membres del IEC i editades o coeditades per les Edicions de l’Institut. Dit d’una altra manera, hi haurà una política editorial.

En contrapartida, la candidatura de Giner creu que s’ha de continuar pel camí traçat, enfortint-lo i modernitzant-lo, camí que ha convertit les publicacions de l’Institut en “la primera editorial científica del país”.

Les dues candidatures coincideixen a destacar la importància de l’activitat editorial de l’Institut. La de Torrents recorda que cal comptar amb l’activitat d’edició i publicació com un mitjà privilegiat de projecció social.

I la candidatura de Giner recorda al programa que les publicacions són el producte més preuat de qualsevol acadèmia o centre de recerca, i que les de l’Institut “són i han de continuar sent un referent dins del panorama editorial català pels seus continguts i per la seva qualitat lingüística”. Com queda implícitament constatat, la candidatura de Giner considera que el DIEC2, aparegut durant el seu mandat, és un referent per la seva qualitat lingüística.

La recerca científica. L’Institut ha publicat molt, ha fet moltes celebracions científiques i moltes trobades, també científiques –i exposicions–, i això ha donat la sensació que era una acadèmia activa i viva. Però fins i tot la candidatura de Giner, com diu al programa electoral, reconeix que cal fer moltes més coses en el camp de la recerca científica.

El dia 2 de juny hi ha eleccions a l’Institut d’Estudis Catalans. El president és elegit per 131 membres numeraris, 51 membres emèrits i els 28 presidents de les societats filials.

El sociòleg Salvador Giner (Barcelona, 1934) creu que la feina feta aquests quatre anys és un bon aval per a obtenir la reelecció a la presidència del IEC. El filòleg Ricard Torrents (Folgueroles, Osona, 1937) aspira a governar el IEC de forma diferent, i a potenciar-hi la recerca científica.

Es devia partir d’una situació molt precària, perquè –diuen al programa– “darrerament hem fet bastant camí per aconseguir que l’Institut es convertís en un veritable centre de recerca i de referència en tots els camps de la catalanística, a més dels de la lingüística, la filologia i la història”.

La voluntat és, ara, “de continuar explorant i reforçant aquesta finalitat”, intentant “de ser encara més presents en els òrgans de preparació de les po-

lítiques científiques que s’apliquen als Països Catalans”.

La intenció és intensificar “la nostra funció com a plataforma de discussió i anàlisi de la recerca entre universitats, laboratoris i centres d’investigació, els quals trobaran en la nostra institució el marc ideal per al bescanvi d’informacions, el diàleg i la deliberació del camí a seguir”.

Tot són intencions, bons desigs, en el paper científic del IEC: “Promourem les xarxes d’investigadors en els

diversos camps del coneixement (com, per exemple, la xarxa CRUSCAT). Aspirarem a convertir-nos en l'entitat de referència i cohesió de la comunitat científica catalana.”

Per fer-ho possible, anuncien, l'Institut “enfortirà i desenvoluparà” la gestió integral de la seva recerca “al servei d'allò que lliurement determinin les seccions i els directors dels diversos programes que encapçalen els membres, i posarem a llur disposició les eines tècniques necessàries i el serveis transversals adients”.

Una de les vies per a assolir aquesta fita serà “potenciar” les funcions de la comissió d'investigació, que fins ara ha supervisat l'activitat de la secretaria científica i n'ha aprovat els pressupostos.

Com a mesura concreta, la candidatura de Giner anuncia que una de les eines que haurà de facilitar la dedicació dels membres a les tasques de recerca i acadèmiques de l'Institut serà la posada en funcionament de la Fundació del IEC. Després d'haver estat aprovada

pel consell permanent i d'haver rebut el mandat del ple de constituir una comissió que en defineixi les funcions complementàries respecte de les de l'Institut i en prepari els estatuts, “creiem que està ben encarrilada perquè, arribat el moment, es pugui constituir i es pugui fer funcionar al servei de l'Institut.”

Presència pública. La promesa que Giner va fer “d'intensificar la nostra activitat amb reports i llibres blancs sobre qüestions d'interès general per al país, ha estat, en bona part, acomplerta”, però “volem i pretenem que la nostra influència pública sigui encara més gran”.

També ho vol la candidatura de Torrents.

La projecció social del IEC ha de concretar-se “molt en primer lloc”, anuncia l'equip Torrents al programa, “amb el compliment de les finalitats que li són atribuïdes estatutàriament, és a dir, en els àmbits de la recerca, la codificació lingüística, l'assesso-

rament dels poders públics i en el desplegament d'iniciatives tendents al desenvolupament i benestar de la societat”.

Cal, en aquest sentit, “que l'IEC, a través del coneixement expert de les seccions i dels membres, aporti elements de reflexió, d'informació i de fonamentació de decisions que afecten la vida pública i els ciutadans de la nostra societat”.

La candidatura creu que el IEC pot actuar com a creador d'opinió no solament perquè reacciona davant els esdeveniments, sinó perquè s'avança a les necessitats socials.

Tanmateix, adverteixen, “no s'ha de confondre projecció social i presència mediàtica, sense que aquesta afirmació impliqui el desistiment a participar d'aquests mitjans quan és pertinent per raons d'actualitat informativa o perquè incideix en els àmbits esmentats”. Hi ha aquí una crítica a l'excessiu protagonisme mediàtic de Salvador Giner?

Lluís Bonada

L'AJUNTAMENT DE GANDIA
FELICITA AL SETMANARI EL TEMPS
PEL SEU 25è ANIVERSARI